

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/100/2014
Identifikačné číslo spisu:	1014200372
Dátum vydania rozhodnutia:	29.07.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1014200372.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Igora Belka v právnej veci navrhovateľa: X. X., narodený dňa XX.XX.XXXX, bytom X., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. 3183-20/2013-BA zo dňa 18.12.2013 o úrazovú rentu, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 12Sp/23/2014-23 zo dňa 06.05.2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 12Sp/23/2014-23 zo dňa 6. mája 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. 3183-20/2013-BA zo dňa 18.12.2013, ktorým rozhodla, že navrhovateľ nemá nárok na úrazovú rentu podľa § 293o zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), pretože dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je vecne správne, vychádza z riadne zisteného skutkového stavu, je náležité odôvodnené a vydané v súlade so zákonom.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľ utrpel poškodenie zdravia v dôsledku pracovného úrazu dňa 21.06.1971 a žiadosťou zo dňa 25.03.2009 si uplatnil nárok na priznanie úrazovej renty.

Odporkyňa rozhodla o jeho žiadosti rozhodnutím č. 222-3225/2009 zo dňa 20.07.2009 tak, že mu nepriznala podľa § 88 zákona nárok na úrazovú rentu dôvodiac, že pracovný úraz sa stal v Českej republike, zodpovedným za vznik pracovného úrazu je český zamestnávateľ, a preto sa na nároky navrhovateľa ako poškodeného nevzťahujú právne predpisy Slovenskej republiky.

Na základe navrhovateľom podaného opravného prostriedku Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k.

5Sp/13/2009-34 zo dňa 07.09.2011 toto rozhodnutie odporkyne ako vecne správne potvrdil.

Navrhovateľ podal voči uvedenému rozhodnutiu krajského súdu odvolanie, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že rozsudkom sp. zn. 9So/213/2011 zo dňa 12.12.2012 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave, čím súčasne potvrdil aj rozhodnutie odporkyne.

Dňa 13.02.2013 bola odporkyni doručená žiadosť navrhovateľa, ktorý si v súvislosti s pracovným úrazom zo dňa 21.06.1971 uplatnil nárok na úrazovú rentu podľa § 293o zákona. Odporkyňa pri posudzovaní žiadosti navrhovateľa, na základe vykonaného dokazovania, dospela k záveru, že neexistuje žiadny právny dôvod, aby navrhovateľovi boli vo vzťahu k pracovnému úrazu navrhovateľa priznávané nároky podľa predpisov účinných v Slovenskej republiky.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním, v ktorom žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, zrušil ako rozsudok súdu prvého stupňa tak rozhodnutie odporkyne. Ďalej žiadal, aby odvolací súd odznova posúdil celý prípad a priznal mu odo dňa 01.07.2008 úrazovú rentu vo výške 50 %, alebo aby mu priznal právo započítať úrazovú rentu k dôchodku za obdobie 5 rokov (od 60 do 65 roku veku navrhovateľa). Namietal aj, že odo dňa 30.06.2005 mu bola neoprávnene zastavená úrazová renta. Ešte dodal, že sa cíti diskriminovaný zákonom o sociálnom poistení, ktorý ho má, podľa jeho názoru, chrániť a nie likvidovať.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že zo spisovej dokumentácie vyplýva, že navrhovateľ utrpel dňa 21.06.1971 pracovný úraz a pre komplexné posúdenie postupu odporkyne v konaní a posudzovaní nároku navrhovateľa na úrazovú rentu predložila priebeh celého konania.

Odporkyňa na základe žiadosti navrhovateľa zo dňa 25.03.2009 o priznanie úrazovej renty podľa § 88 zákona, vydala dňa 20.07.2009 rozhodnutie č. 222-3225/2009, ktorým nepriznala navrhovateľovi úrazovú rentu podľa § 88 zákona v dôsledku pracovného úrazu, ktorý utrpel dňa 21.06.1971.

Na podklade odvolania navrhovateľa preskúmala odporkyňa napadnuté rozhodnutie zo dňa 20.07.2009 a priloženú dokumentáciu a opravnému prostriedku v celom rozsahu nevyhovela.

Dôvodil tým, že navrhovateľ utrpel pracovný úraz u zamestnávateľa na území Českej republiky. Ďalej uviedla, že navrhovateľovi bol rozhodnutím Slovenskej správy sociálneho zabezpečenia, Bratislava zo dňa 31.07.1992 priznaný invalidný úrazový dôchodok od 01.12.1990. Navrhovateľ si žalobou na Okresnom súde v Českej Lípe v spore proti zamestnávateľovi uplatnil nárok na odškodnenie pracovného úrazu, a to náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti v súvislosti s pracovným úrazom zo dňa 21.06.1971. Okresný súd rozsudkom zo dňa 20.02.2007 žalobu navrhovateľa na náhradu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti zamietol s tým, že navrhovateľ dovŕšil dôchodkový vek a stal sa poberateľom starobného dôchodku, čím došlo k zániku nároku navrhovateľa na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti. O odvolaní navrhovateľa proti rozsudku zo dňa 20.02.2007 rozhodol Krajský súd v Ústí nad Labem uznesením zo dňa 28.01.2009 tak, že zrušil rozsudok Okresného súdu v Českej Lípe zo dňa 20.02.2007 a konanie zastavil z dôvodu, že navrhovateľ vzal späť svoje odvolanie proti rozsudku zo dňa 20.02.2007, nakoľko medzi navrhovateľom a jeho zamestnávateľom došlo k uzavretiu mimosúdnej dohody v súlade so zákonom č. 65/1965 Sb. Zákoník práce, platným na území Českej republiky. Na základe uvedeného bola navrhovateľovi vyplatená náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti zamestnávateľom podľa práva platného na území Českej republiky, t. j. do dovŕšenia dôchodkového veku - 65 rokov veku a žiadosť o úrazovú rentu podľa § 88 zákona podal navrhovateľ dňa 25.03.2009, t. j. až po dovŕšení veku 65 rokov.

Na základe opravného prostriedku navrhovateľa Krajský súd v Bratislave preskúmal napadnuté rozhodnutie odporkyne zo dňa 20.07.2009 a rozsudkom zo dňa 07.09.2011 napadnuté rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 12.12.2012, na podklade odvolania navrhovateľa,

rozsudok krajského súdu zo dňa 07.09.2011 potvrdil s tým, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 07.09.2011 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 12.12.2012 nadobudli právoplatnosť dňa 18.01.2013.

Proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 12.12.2012 podal navrhovateľ dovolanie, no z dôvodu neprípustnosti dovolania proti rozhodnutiu súdu v správnom súdnictve došlo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 19.06.2013 k zastavenia dovolacieho konania.

Odporkyňa na základe žiadosti navrhovateľa zo dňa 04.12.2013 o priznanie úrazovej renty podľa § 293o zákona, v znení zákona č. 310/2006 Z. z., vydala dňa 18.12.2013 rozhodnutie, ktorým nepriznala navrhovateľovi úrazovú rentu v dôsledku pracovného úrazu, ktorý utrpel dňa 21.06.1971.

V zákonom ustanovenej lehote podal navrhovateľ opravný prostriedok proti rozhodnutiu odporkyne zo dňa 18.12.2013, v ktorom vyjadril nesúhlas s rozhodnutím odporkyne v celom rozsahu a žiadal preto, aby mu bol priznaný nárok na úrazovú rentu podľa § 293o zákona, nakoľko sa jej nepriznaním cíti diskriminovaný.

Ustanovenie § 293o zákona vyžaduje na priznanie nároku splnenie dvoch zákonných podmienok a to, že nárok na výplatu úrazovej renty, na ktorú bola prekvalifikovaná náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity podľa § 272 ods. 3 trvá k 31.07.2006 (prvá zákonná podmienka), a že úrazová renta sa vypláca po tomto dni aj po priznaní starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo po dovŕšení 65 rokov veku poberateľa (druhá zákonná podmienka), a to vo výške 50 % sumy úrazovej renty vyplácanej ku dňu priznania starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo ku dňu dovŕšenia 65 rokov veku poberateľa.

Odporkyňa konštatovala, že u navrhovateľa nemohlo dôjsť a ani nedošlo k transformácii náhrady za stratu na zárobku podľa § 272 ods. 3 zákona, keďže sa na výplatu náhrady za stratu na zárobku v jeho prípade aplikovala legislatíva Českej republiky z dôvodu, že zamestnávateľ navrhovateľa mal sídlo a výkon činnosti na území Českej republiky.

Je zrejmé, že navrhovateľovi nevznikol nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení dočasnej pracovnej neschopnosti v dôsledku pracovného úrazu podľa Zákonníka práce platného a účinného na území Slovenskej republiky, čím nemohlo zo zákona dôjsť k jej transformácii podľa § 272 ods. 3 zákona. Navrhovateľovi preto nevznikol nárok ani na úrazovú rentu podľa § 293o ods. 1 zákona, z dôvodu, že mu bol priznaný od 01.12.1990 invalidný dôchodok, ktorý sa mu po dovŕšení dôchodkového veku považuje za starobný dôchodok.

Krajský súd v Bratislava rozsudkom zo dňa 06.05.2014 potvrdil rozhodnutie odporkyne zo dňa 18.12.2013.

V odvolaní sa navrhovateľ domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zo dňa 06.05.2014 zrušil a priznal mu 50 % úrazovú rentu podľa § 272 ods. 3 a § 293o zákona od 01.07.2008. Navrhovateľ dodal, že sa cíti byť diskriminovaný zákonom, ktorý ho má podľa jeho názoru chrániť.

Odporkyňa trvá na správnosti svojho postupu a plne sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa tak ako je uvedený v odôvodnení rozsudku zo dňa 06.05.2014. Požiadavku navrhovateľa na akúkoľvek revíziu rozhodnutia odporkyne zo dňa 20.07.2009 považuje za nedôvodnú a neprípustnú.

Odporkyňa poukázala na skutočnosť, že navrhovateľovi bola zodpovedným zamestnávateľom so sídlom a výkonom činnosti na území Českej republiky vyplatená náhrada za stratu na zárobku v dôsledku pracovného úrazu podľa práva platného na území Českej republiky do dovŕšenia 65 rokov veku. Nesplnenie zákonných podmienok preto nemožno chápať ako diskrimináciu pri posudzovaní nároku

navrhovateľa na úrazovú rentu podľa zákona. Pre posudzovanie nároku na úrazovú rentu nie je podstatné občianstvo navrhovateľa, ale je podstatná skutočnosť, že jeho zamestnávateľ nemal sídlo alebo sídlo organizačnej zložky na území Slovenskej republiky, lebo len na takéhoto zamestnávateľa sa zákon vzťahuje. Zamestnávateľ navrhovateľa mal sídlo na území Českej republiky, a preto bol jeho pracovný úraz odškodnený podľa predpisov platných na území Českej republiky.

Ostatné námietky navrhovateľa z hľadiska posudzovania jeho nároku na úrazovú rentu podľa zákona považovala odporkyňa za nepodstatné.

Vychádzajúc z uvedeného odporkyňa navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny; preto ho po preskúmaní opodstatnenosti odvolacích dôvodov postupom podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 29.07.2015 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk) najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 88 ods. 1 zákona č. 461/2001 Z. z., poškodený má nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 a nedovŕšil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 89a ods. 1 zákona č. 461/2001 Z. z., nárok na úrazovú rentu zaniká dňom dovŕšenia dôchodkového veku alebo dňom priznania predčasného starobného dôchodku.

Podľa § 272 ods. 1 zákona č. 461/2001 Z. z., Sociálna poisťovňa od 1. januára 2004 preberá od zamestnávateľa výplatu plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania, ktoré vznikli pred 26. novembrom 1993 a od zamestnávateľa, ktorý mal podľa osobitného predpisu postavenie štátneho orgánu, nároky vzniknuté pred 1. aprílom 2002 vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania.

Podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2001 Z. z., náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a náhrada za stratu na dôchodku, ktoré sa vyplácali k 31. decembru 2003, a nárok na ich výplatu trvá aj po tomto dni, sa považujú od 1. januára 2004 za úrazovú rentu, a to v sume, v akej patrili do 31. decembra 2003. Na zvyšovanie úrazovej renty platí § 82 primerane.

Podľa § 293o ods. 1 zákona č. 461/2001 Z. z., ak nárok na výplatu úrazovej renty, na ktorú bola prekvalifikovaná náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity podľa § 272 ods. 3, trvá k 31. júlu 2006, úrazová renta sa vypláca po tomto dni aj po priznaní starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo po dovŕšení 65 rokov veku poberateľa, a to vo výške 50 % sumy úrazovej renty vyplácanej ku dňu priznania starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo ku dňu dovŕšenia 65 rokov veku poberateľa po zvýšení podľa tohto zákona. Ak nárok na výplatu pozostalostnej úrazovej renty, na ktorú bola prekvalifikovaná náhrada nákladov na výživu pozostalých podľa § 272 ods. 4, trvá k 31. júlu 2006, pozostalostná úrazová renta sa vypláca po tomto dni aj po 65. roku veku, ktorý by zomretý dovŕšil, a to vo výške 50 % sumy pozostalostnej úrazovej renty vyplácanej ku dňu, v ktorom by zomretý dovŕšil 65 rokov veku. Na zvyšovanie úrazovej renty a pozostalostnej úrazovej renty platí § 82 rovnako.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o nároku navrhovateľa na

úrazovú rentu podľa § 293o zákona.

Z administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ podal žiadosť o opätovné priznanie úrazovej renty podľa § 293o zákona odo dňa 30.06.2008 s tým, že ako dôvod zániku nároku na úrazovú rentu uviedol dovŕšenie 65 rokov veku.

Z listu zamestnávateľa DIAMO, štátni podnik, odštepny závod Správa uranových ložísek, zo dňa 17.06.2008 má súd za preukázané, že navrhovateľ s bývalým zamestnávateľom so sídlom v Českej republike uzavreli mimosúdnu dohodu, na základe ktorej bola navrhovateľovi vyplatená náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti z titulu pracovného úrazu z roku 1971 za obdobie od 01.07.2005 do 30.06.2008 podľa právnych predpisov platných na území Českej republiky.

Vo vzťahu k otázke aplikácie rozhodného práva odvolací súd konštatuje, že nakoľko k pracovnému úrazu navrhovateľa došlo u zamestnávateľa so sídlom v Českej republike, zodpovednosť za škodu vzniknutú týmto pracovným úrazom a nárok na náhradu škody z neho sa riadia výlučne príslušnými zákonnými ustanoveniami platnými na území Českej republiky.

Z uvedeného vyplýva, že na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti navrhovateľa sa aplikovali právne predpisy platné v Českej republike, preto v predmetnom prípade nebola prípustná transformácia na úrazovú rentu v zmysle ustanovenia § 272 ods.3 zákona.

Ustanovenie § 293o zákona na priznanie nároku na úrazovú rentu predpokladá kumulatívne splnenie dvoch zákonných podmienok, a to trvanie nároku na výplatu úrazovej renty ku dňu 31.07.2006, ktorá v prípade navrhovateľa nebola splnená, nakoľko k tomuto dátumu nebola navrhovateľovi vyplácaná náhrada za stratu na zárobku zamestnávateľom so sídlom na území Slovenskej republiky, preto v zmysle ustanovenia § 272 ods. 1 zákona odporkyňa nemohla prevziať výplatu plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze. Druhou zákonnou podmienkou je priznanie starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo dovŕšenie 65 roku veku, čo síce navrhovateľ v danom prípade splnil, avšak bez toho, aby bola súčasne splnená aj prvá podmienka.

Odvolací súd má preto za to, že odporkyňa rozhodla v súlade so zákonom o tom, že navrhovateľ nemá nárok na výplatu úrazovej renty a rovnako ako krajský súd, považuje odvolací súd rozhodnutie odporkyne za zákonné a správne, preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2, § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo odporkyňa na ich náhradu nemá zákonný nárok a navrhovateľ nebol v konaní úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.